

Lounais-Suomen Partiopiirin

Päihdelinjaus

Hyväksytty piirihallituksen kokouksessa 18.8.2010



Tämän ohje on lippukunnalle tueksi ja avuksi päihdeasioita pohtiessa. On hyvä jo ennalta pohtia, miten toimitaan, jos jotain tapahtuu.

1 Partio on päihdeetön harrastus

Suomen Partiolaisten päihdepelisäännöissä kerrotaan partion tavoitteena olevan nuorien kasvattaminen vastuuntuntoisiksi ja itsenäisesti ajatteleviksi yhteiskunnan jäseniksi. Vahvan itsetunnon kehittymisellä ja terveiden elämäntapojen opettamisella kasvatuksessa painotetaan ennalta ehkäisevää päihdetyötä. Nuorella voi olla mielekkäämpääkin tekemistä kuin päihdeiden kokeilu tai käyttö.

Partiotoiminnassa noudatetaan Suomen lakia, joka kieltää alle 18-vuotiailta alkoholin ja tupakan myymisen ja hallussa pitämisen. Huumausaineiden käyttö ja hallussapito on aina rikos.

Johtajan esimerkki on tärkeä nuoren kehityksessä. Johtaja on esikuvana nuoremmilleen ja fiksun aikuisen malli. Vaikka laki ei kiellä yli 18-vuotiasta nauttimasta alkoholia tai polttamasta tupakkaa, johtajan edellytetään pitävänsä päihdeistä partiossa lasten ja nuorten kanssa toimiessaan.

Lain noudattaminen on partiossa helppoa; päihdeet eivät kuulu toimintaamme.

2 Päihdeettömän partion perussäännöt

Tupakointia tai nuuskaamista ei aloiteta partiossa

Tupakointi aloitetaan usein ryhmän paineesta tai muiden esimerkistä. Johtajan esimerkki on tässä asiassa keskeinen. Vaikka täysi-ikäinen saa lain mukaan polttaa tupakkaa, täytyy hänellä olla tilannetajua ja vastuuntuntoa toimiessaan nuorempien kanssa. Johtaja ei saa esimerkillään yllyttää muita tupakoimaan.

Partioutilaisuuksissa ei käytetä alkoholia

Partioutilaisuuksia ovat kaikki lippukunnan, partiopiirin tai keskusjärjestön tilaisuudet, joissa toimitaan partiolaisina, kuten retket, leirit, kisat, kokoukset, purjehdukset, vaellukset, kurssit tai ohjelmatapahtumat.

Partiossa ei käytetä alkoholia. Tähän on monta syytä: järjestön kasvatuksellinen vastuu, aikuisten juridinen vastuu, esimerkin voima, partion ihanteet ja toimintamme tavoitteet. Kannattaa muistaa, että lapset ja nuoret ovat johtajien vastuulla heidän ollessaan partiotapahtumissa. On myös muistettava, että alkoholin välittäminen alaikäiselle on laissa kiellettyä.

Huumeet eivät kuulu partioon

Huumeista ja niiden haitoista on hyvä puhua partiossa. Asian käsittelyssä kannattaa huomioida jokaisen ikäkauden yksilöllinen kehitys, sekä välttää turha dramatisoiminen ja ylilyönnit.

3 Mitä tehdä, jos jotain tapahtuu?

Kun kohtaat pienen tai suuren päihdeongelman lippukunnassa.

Ongelmainen on alle 18-vuotias

Ota yhteyttä lapsen kotiin, sillä vanhemmat eivät ehkä ole huomanneet ongelmaa. Vanhemmilla on vastuu lapsestaan ja heidän kasvattamisestaan. Tilanne on hyvä purkaa keskustelussa, jossa sekä nuori että vanhemmat ovat läsnä. Mikäli tämä ei tuota tulosta, saat apua piiritoimistosta. Myös ohjeen lopussa olevasta yhteystietolistasta saattaa olla apua.

Ongelmainen on yli 18-vuotias

Keskustele henkilön kanssa siitä, että päihteet eivät kuulu partioon. Mikäli päihteet ovat muodostuneet ongelmaksi, voit koettaa ohjata häntä omien kykyjesi mukaan ammattilaisen puheille. Lisää neuvoja saat piiritoimistosta tai ohjeen lopussa olevien yhteystietojen avulla.

4 Päihteistä puhuminen eri ikäkausissa

Sudenpennut (7–9-vuotiaat)

innokkaita, reippaita, mielikuvituksellisia, herkkiä, riehakkaita, mustavalkoisesti ajattelevia

Sudenpennut oppivat puuhailemalla ja tarinoiden avulla. Sudenpennulle uusi kodin ulkopuoleinen aikuinen on tärkeä esikuva. Sudenpentua ei saa pelotella päihteillä, mutta on hyvä tehdä selväksi että päihteiden käyttö on väärin. Jos huomaat että sudenpentu ahdistuu tai on pelokas päihdeasioiden käsittelyn jälkeen, on viisainta puhua hänen kanssaan hänen mieltään askarruttavista asioista.

Seikkailijat (10–12-vuotiaat)

toimeliaita, neuvokkaita, osaavat kontrolloida itseään, oikeudenmukaisia, yhteistyökykyisiä

Seikkailijat oppivat tekemällä ja tarvitsevat vahvistusta tiedoilleen. Seikkailija pitää sääntöjen noudattamisesta ja myös hänelle johtaja on tärkeä. Seikkailijaiässä lapsi alkaa hallita pienryhmätaitoja, joten päihdeasioiden pohtiminen pienryhmissä on otollinen keino käsitellä päihdeasioita..

Tarpojat (12–15-vuotiaat)

spontaaneita, hämmentyneitä, suojautuvia, arkoja, lyhytjänteisiä, ailahtelevia

Tarpojat tahtovat kokeilla, syventää tietojaan ja taitojaan, todellisia haasteita, aktiivista toimintaa koko ajan. Tarpojat elävät kapinavaihetta, ovat murrosiän kynnyksellä, tarpojaiässä ollaan joskus kovinkin aikuisia, toisinaan aivan lapsia, ollaan siis molempia enemmän kuin ei kumpaakaan. Tarpoja on ajoittain hyvin innostunut, sitten vetäytyy, kohta hän on yhteistyössä kaikkien kanssa ja seuraavaksi vastustaa kaikkea. Ikätovereilla on vaikutusta mielipiteisiin ja omaan toimintaan. Tarpojat voivat itse etsiä tietoja päihteistä ja pohtia suhtautumistaan päihteisiin. On tärkeää keksiä mielekkäämpää tekemistä päihteiden käytölle. Tässä ikäkaudessa suomalaiset nuoret tyypillisimmin kokeilevat alkoholia ja tupakkaa. Älä ole liian jyrkkä tai tuomitseva, se on otollinen tilanne nuorelle syrjäytyä ja ajautua huonoon seuraan.

Samoajat (15–17-vuotiaat)

aatteellisia, aktiivisia, energisiä, etsiviä, kapinoijia, kyseenalaistajia

Samoajat tahtovat omaa toimintaa ja tietojensa soveltamista. Samoajan biologinen kehitys alkaa jo tasoittua. Hän kykenee toimimaan jo erilaisissa ryhmissä, joten onkin otollista luoda tilanteita, joissa esimerkiksi näytellään humalatilaa vaaroja tai vastaavaa, jossa samoajan tulisi tietää mitä tehdä. Tässä ikäkaudessa ollaan jo selkeästi nuoria, muttei vielä aikuisia. Monilla on kuitenkin tarve kokeilla ja käyttää päihteitä. Samoajat eivät kuitenkaan ole täysi-ikäisiä, joten on hyvä muistuttaa heitä siitä, että alaikäisenä on laitonta käyttää tupakkaa tai alkoholia, kuitenkin syyllistämättä niitä nuoria, jotka jo ovat kokeilleet.

Vaeltajat (18–22-vuotiaat)

jäsentyneitä, vakiintuneita, etsijöitä, ratkaisijoita, epäilijöitä, maailmankuvaa valitsevia, henkisesti kasvavia, elämäntavan löytäviä, itsenäistyviä, vastuullisia, pitkäjänteisiä

Vaeltaja on täysi-ikäinen nuori aikuinen. Vaeltaja on jo vastuussa muista ja tärkeä esikuva esimerkiksi samoajille ja tarpojille. Vaeltajan tulee tietoisesti ottaa vastuu valinnoistaan ja olla hyvänä esimerkkinä

nuoremmilleen. Vaeltaja kasvaa henkisesti ja rakentaa omaa arvopohjaansa. Vaeltaja pystyy suunnittelemaan toimintaansa. Vaeltajat voivat pohtia, onko oikein käyttää päihteitä partiossa, kun kaikki ovat täysi-ikäisiä. Vaeltajan tulee muistaa, että alkoholin välittäminen esimerkiksi tutulle samoajavartiolle on rikos, sillä samoajat ovat vielä alaikäisiä.

Keskustelun avauksia esimerkiksi lippukunnan johtajistolle

- Mitä teet, kun sudenpentusi tulee kysymään sinulta, mikä on huume?
- Mitä teet, kun seikkailijasi kertoo äidin ja isän riidelleen taas humalassa?
- Mitä teet, kun saat tietää tarpojatyttö lukioikäisestä poikaystävästä, joka ostaa tytölle tupakkaa?
- Mitä teet, kun samoajalla on lappu kotoa, jossa lukee, että hän saa polttaa tupakkaa retkellä?
- Mitä teet, kun saat tietää että lippukuntanne vaeltajavartio on pitänyt juomabileet kololla tai kämpällä?
- Voitteko pitää aikuisten kesken suunnittelukokouksen vaikka saunoen ja saunajuomia nauttien?
- Mitä tehdä, kun nuori kertoo joidenkin kavereidensa tupakoivan?
- Mitä tehdä, jos nuori haisee tupakalle?
- Miten toimia, jos lapsella tai nuorella on sytkäri?

Hyödyllisiä yhteystietoja ja nettiosoitteita

Lounais-Suomen Partiopiiri

Turun partiotoimisto, Läntinen Pitkätie 13, Turku, p. 050 312 9420

Porin partiotoimisto, Yrjönkatu 8, Pori, p. 050 312 9420

www.lounaissuomenpartiopiiri.fi

Viranomaistahot

p. 112, yleinen hätänumero, hätä- ja onnettomuustapaukset, myrkytykset, ambulanssi

Myrkytystietokeskus

p. 09 471 977 (suora) tai 09 471 1 (vaihde)

www.hus.fi > myrkytystietokeskus

Poliisin ennaltaehkäisevä päihdetyö

www.poliisi.fi > Neuvot > Huumeet

Irti Huumeista ry

Mariankatu 13 A 1, Helsinki, palveleva puhelin, p. 010 804 550, info@irtihuumeista.fi

www.paihdelinkki.fi, neuvontaa sekä tietopankki

Elämä on parasta huumetta ry

Mäkelänkatu 49, 3 krs., Helsinki

www.eoph.fi